

Célok és tervek a balassagyarmati zeneiskolában

A BALASSAGYARMATI Rózsavölgyi Márk Zeneiskola fontos szerepet tölt be megyénkben a zenekultúra nevelésében. Az elmúlt tanévben az anyaiskola mellett két tagiskola működött, Cserhátsurányban és Érsekvadkertben. Az idén újabb két tagiskolában kezdődött el az oktatás.

A megyei elképzelés, hogy Balassagyarmat mellett a három járás: rétsági, szécsényi és balassagyarmati járások településeit is bekapcsolják a zeneoktatásba. Így került sor a nyár folyamán a két járási székhelyen a kihelyezett zeneiskola megszervezésére — mondotta Réti Zoltán, az iskola igazgatója.

Tudott tény, hogy megyénkben kevés az okleveles zene-tanár. Az is ismert, hogy megyénk zenekultúrájának jelenlegi színvonalával nem lehetünk elégedettek. Ez a megállapítás különösen vonatkozik a rétsági, szécsényi járásra. Nagyon sokat kell még tennünk a zenei műveltség emeléséért. Ezért is figyelemre méltó az a megyei elképzelés, hogy egyre több területet kapcsoljunk be a zeneoktatásba. A balassagyarmati zeneiskola tanári karát csak elismerés illeti, hogy túlórán is vállalják a többletmunkát. A szervezést, az utazást, a vizsgaelőkészítést

és mindent, ami a két új tagiskolával függ össze.

— Tudjuk, hogy több feladatot vár ránk, de vállalkozunk, mert ez is egy lépés a megye zeneéletében. Két olyan körzeti településen indítottuk el a zeneoktatást, ahol eddig nem működött zeneiskola — mondotta az iskola igazgatója.

Szécsényben csaknem ötven fiatal kezdte el zenei tanulmányait. — Nagyon sajnáljuk, hogy valamennyi jelentkezőt, akik megfeleltek a követelményeknek, nem tudtunk felvenni — magyarázta Leukó József tagozatvezető, az iskola igazgatóhelyettese —, de így is nagyon örülünk, hogy Szécsényben elkezdődött egy folyamat. Egész biztos, hogy egy-két év múlva nagyobbak lesznek a lehetőségek és még több tanulót tudunk beiskoláztatni.

A ZENEISKOLA vezetése mindenütt jó kapcsolatot alakított ki az általános iskolákkal, községi tanácsokkal. A helyi szervek segítségükre siettek a szervezésben, megoldották a teremgondokat. Szécsényben például a művelődési központ és a mezőgazdasági szakközépiskola adott otthont az intézménynek. Balassagyarmaton jó kapcsolatot alakítottak ki a kábelművekkel, a Budapesti Finomítottárugyár telepével.

— A három járásban az utazás több problémát jelent és jóval több szervezést igényel. Szerencsére mindenütt jól képzett, lelkes tagozatvezetőink vannak, amik nagymértékben megkönnyítik munkánkat. Szécsényben Leukó József, Cserhátsurányban Kopolányi Mihály, Rétságon Ferencsik János, Érsekvadkertben Antal Gusztáv nézetlen, segítőkész, a zenét és a pedagógushivatásukat szerető tevékenységüket dicsérhetem. Munkájukat a helyi tanácsok is a legmesszebbmenőkig támogatják — mondotta Réti Zoltán.

A zeneiskolának kettős célja van. Egyrészt az átlagon felüli tehetséges gyermekeket, akik vállalják a rendszeres, kemény napi gyakorlatot, előkészíti a zeneművészeti szakközépiskolába, akikből aztán hívatásos zenészek lesznek.

(A balassagyarmati iskolából az elmúlt tanévben ötven kerülték zenei pályára.) Másrészt olyan zenei alapműveltséget ad, hogy az iskola elvégzése után, amatőr zenekarokban játszhatnak.

— Milyen tagozatok működnek az iskolában?

— Van egy ifjúsági tagozatunk, ahová azok járnak, akik nem készülnek zenei pályára. A B-tagozaton a hívatásos zenészeket készítjük elő élethivatásukra. A harmadik tagozaton pedig a zenét kedvelő felnőttek tanulnak. A három tagozaton összesen ötszáz személyt oktatunk.

— Milyen szakokon folyik a képzés?

— Zongora, klasszikus gitár, cimbalom, citera. S a szimfonikus zenekar valamennyi hangszerét tanítjuk.

A zenei képzés mellett szólni kell az iskola zenét népszerűsítő tevékenységéről. Az intézet vonózenekara nagyon sok közszélegen mutatkozott be önálló hangversenyen. Több általános iskolában adtak előzenét. Legutóbb Vácon, az országos ifjúsági zenekarok találkozóján Réti Zoltán zenekara képviselte megyénket. Veres István szervezésében a városi úttörő-fúvószenekar néven az ifjú fúvósokból alakult zenekar.

A BALASSAGYARMATI zeneiskola tudatosan és szervezettel munkálkodik azon, hogy egyre több ember vegyen a kezébe valamilyen hangszert. A tehetségesek megtalálják az utat élethivatásuk felé, míg mások kedvtelésből, a szabad idő hasznos eltöltésére, maguk és mások szórakoztatására hódolnak a zenének.

Céljaik és törekvéseik mindenképpen elősegítik megyénk zenei kultúrájának fejlődését.

Sz. F.

Új könyvek

A Kossuth Könyvkiadó újdonságai közt szerepel Friedrich Engels: Útirajzok című ízléses kötet, amely érdekes bepillantást nyújt a múlt századi utazók életébe. Kelen Jolán visszaemlékezéseit tartalmazza az Eliramlik az élet... Újabb, javított kiadásban látott napvilágot Hollós Ervin első alkalommal is nagy feltűnést keltett dokumentumkötete, Kik voltak, mit akartak? A Magyar Nők Országos Tanácsával közös, új kiadásban jelent meg a sok háziasszonynak segítséget adó Szabás-varrás, Cser Ferencné munkája.

A Gondolat Kiadó megjelentette Kiss György könyvét: a Jegyzetek az első évekről 1944—1948, sok érdekes meditációt tartalmaz a felszabadulás utáni időszak legfontosabb problémáiról. A változó falu című összeállítás (szerkesztette Kulcsár Viktor) a magyar falu fejlődését, új arculatát mutatja be. Pontos fizikai problémákkal ismertette meg játékosan, szórakoztatóan George Gamov könyve, a Tompkins úr kalandjai a fizikában. A Világjárók sorozatban látott napvilágot Csapó György: Utak, terek, emberek című útkönyve. Az Etikai gondolkodók sorozat legfrissebb kötetét az erkölcs-tan rendszere, szerzője Johann Gottlieb Fichte. A kötet anyagát Vajda Mihály válogatta, s ő látta el utószóval, valamint jegyzetekkel is.

Az Európa Könyvkiadó gondozásában látott napvilágot Lawrence Durrell híres kétkötetes regénye, az Alexandriai négyes. A Janus könyvek kétnyelvű sorozatában jelent meg Proseper Mérimée novelláskötete, Az etruszk váza. Leopold Buczkowski regénye A fekete patak. Megjelent egy érdekes válogatás is Bertolt Brechtől, a Julius Caesar úr üzletei és más történetek címmel. A dalmát tengerpart költészetéből ad kiváló válogatást az Adriai tengernek muzsája című antológia; a kötet gazdag anyagát Csuka Zoltán válogatta és fordította. Fernando Namora regénye a Búza és konkoly. A lengyel Konrad Sutarski verseinek válogatása legjobb költőink tolmácsolásában kerül az olvasó kezébe.

A Corvina Könyvkiadó pompás albumot jelentetett meg, A nő a Kolumbusz előtti Amerikában címmel. Ferdinand Anton kitűnő szöveggel, a lipcsei képzőművészeti kiadóval közös gondozásban. Napvilágot látott — újabb kiadásban — a Budapesti fotóalbum, legjobb fotóművészeink képeivel. Beraraszott, színes képekkel je-

lent meg a Domanovszky Endre művészetét — bemutató album, Újvári Béla szövegével.

A Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó a Pöttös könyvek sorozatában jelentette meg Szabó Magda Alarcosbál című regényét, Reich Károly illusztrációival. Két kitűnő kötet látott napvilágot Varga Tamás tollából. Játsszunk matematikát! címmel, újabb kiadásban. Anatolij Alekszin kisregényeit tartalmazza az ungvári Kárpáti Kiadóban közös gondozásban megjelentetett kötet, A bátyám klarinétos című. Ez neked is sikerül! a címe annak a barkácskönyvnek, amely Kun Anna és Békés Mária közös munkája (Zsoldos Vera illusztrációival). Megjelent Tarbay Ede gyermekregénye, a Vadgesztenyék. Újabb kiadás a Mosó Masa mosodája, Varga Katalin bűbájos meséivel, verseivel. Az Így élt sorozat legújabb kötetét Puskin életével ismertette meg, a könyv szerzője A. I. Gessen.

A Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó a számitógép és alkalmazása sorozatban jelentette meg Az ipari termelés számitógépes irányítása című könyvet, szerkesztette Majtényi György. Szűcs István munkája Az államigazgatási hatóság el-

járás főbb elméleti kérdesei.

amikor egy sportközvetítésen a tévé képernyőjén ismerős arc tűnik fel... A film érdekessége, hogy Paul a szerepében egy olyan színész látnak, aki életében első fészerepét magyar filmben játszotta: Jancsó Miklós Sirokkó című filmjében ismerhették meg az érdekes arcú, tehetséges Ewa Swannt.

Mai tévéajánlatunk

20.00: Bye, bye, Barbara.

A film hősnőjét nem Barbarának hívják, hanem Paulának. A Bye, bye, Barbara egy dal, amelynek hangjainál először találkozik Paula egy fiatal sportújságíróval, akit megkér, hogy védje meg. A fiatal ember természetesen vállalkozik a gyönyörű lány védelmére,

amikor legközelebb be kell mennie a szerkesztőségbe, hazaérve már nem találja ott a lányt, helyette két faggatózó férfit, akiket, a lány mostohaapja, a milliomos bankár bérrel fel. És hamarosan kiderül az is, hogy Paulát szerencsétlenül érte: autóbaleset áldozata lett. A fiú már-már bele-nyugszik a lány eltűnésébe,

amikor egy sportközvetítésen a tévé képernyőjén ismerős arc tűnik fel... A film érdekessége, hogy Paul a szerepében egy olyan színész látnak, aki életében első fészerepét magyar filmben játszotta: Jancsó Miklós Sirokkó című filmjében ismerhették meg az érdekes arcú, tehetséges Ewa Swannt.

Filmlevél

Olcsó regény

A JELZŐ az új olasz film címében nem valami hízog. A művészetben az „olcsó” szót annyit jelent, sekélyes, giccses, sablonos, alpári. Az elnevezés gondolkodóba ejti az embert: vajon mire célozhatott a rendezői rangsorban nem is olyan hátul álló Mario Monicelli ezzel az elnevezéssel?

Ha megnézzük a filmet, már az alaphelyzet eligazít bennünket — és azonnal nyilvánvalóvá válik, hogy az olasz művész „olcsónak” a témát, a sztorit, a mesét tartja. Szó se róla — tényleg közhelyszerű a szituáció. Egy öregedő munkás szemel vet a szép Vincenzinára, aki majdszak az unokája lehetne. Összeházasodnak. A nagy korkülönbség rendszert azzal jár, hogy a fiatalabb házastárs „kirúg a hámból”. Giulio Basletti művezető, az olcsó regény hőse annak rendje-módja szerint szintén megkapja a szarvakat.

Az alaphelyzet olcsó. A film nem az. Miért nem? Két okból. Egyrészt: a felvázolt konfliktus csupán a cselekmény kezdetét jelenti, a műben még sok a meglepetés és a fordulat. Másodszor is főképpen: a téma soha nem minősíti az alkotást döntő módon. A forradalmi harcról — hogy másfajta példát hozunk — lehet kitűnő, közepes és rossz filmet készíteni. Pedig a forradalmi harc pozitív fogalom. Ugyanigy az emberiség örök érzéseit, a szerelmet, a barátságot eredeti eszközökkel éppúgy megjeleníthetik, mint érdektelen szürkeséggel. Pedig a szerelem és a barátság tisztá emberi értékek. Megfordítva: a sémákból összeállított filmpéldány is megáll a maga lábán, ha...

De itt állunk meg egy pillanatra. Szóljunk kicsit részletesebben a feltételekről — különös tekintettel arra a körülményre, hogy Monicelli, csak ugródeszkának használta az ócska háromszög-történetet. A feltételek tehát a következők: hiteles társadalmi háttér, épkezláb jellemek, gondolati tartalom, érett formanyelvi eszközök.

Az olcsó regény többekévesé hiánytalanul tartalmazza a szükséges összetevőket. A milliófestés különösen sikerült. Luigi Kuveiller fel-

vevőgépe sokféle terepet pászta: be: a levegő hamisítatlanul olasz a filmben. A figurák hasonlóképpen eredetiek. Ugo Tognazi valóságilag lubickol a vigjátéki szerepben, pedig sokadszor kell élettel megtöltenie a sémát: emlékeztünk szerint legalább tucadszor bújta már a megcsalt férj bőrébe. Ornella Muti ugyancsak illúziót kelt — az ő feladata azonban egyszerűbb. Ami a mondanivalót — illetve a nézőpont eredetiségét — illeti, Monicelli tragikomikus ellentmondásra helyezi ki a mesét. A magát modern felfogásúnak tartó ember elvei robbanásszerűen összeütözköznek az élet gyakorlatával. Konkrétan: Basletti kinyilvánítja a házások maximális szabadságát. A fiatalasszonyka enged a csinos rendőr ostromának. A férj — noha szavakban nagyvonalú — madjrem eszét veszti, pedig maga a nő vállalja be félrelépését. A következményeket sejtieni lehet. A bizalmatlanság megmérgezi a kapcsolatot, melyet a szokás fércsei csak ideig-óráig tartanak össze. Végül az Olcsó regény stílusáról. Monicelli érti a humort és Karintyhoz hasonlóan nem ismer tréfát benne. Úgyesen peregnék az epizódok, egyik-másik képsor különösen szellemes (ilyen például Giulio rémlátomás-sorozat). Mégis: néhány poén még elkelt volna, néhány ötlet még emelné a mű színvonalát. A közepe táján kicsit áll a film: itt sok az azonos variáció ugyanarra a témára. Remek viszont a fanyar befejezés. Férj és feleség elvált ágytól-asztaltól, külön élnek. De a gyerek összeköti őket. Az asszony ebédre hívja volt urát. A srác a közvetítő. Igen, ez is egyféle realitás: Ugyanmiért háborúznak egymással azok, akiknek nem sikerült harmonikus házasságra lépniük?

MONICELLI jó néhányszor bebizonyította, hogy a tűz és a víz összehévíthető, a könyved hangvétel megfér a magvasabb tartalommal. Például a Rendőrök és a tolvajok-ban, a Brancaloneo ar-mádiája-ban. Most megint bizonyított. Jólleső érzés leír-nunk (de illik megemlíteni, noha már-már természetesen tartjuk) a magyar szinkron elsősorú.

s. f.

Szeberényi Lehel:

A RÉM

52.

— Nem jó a vize — mondták a fiúk. Buda tanító pedig szétosztotta a levest. Kikik odanyújtotta tányérját, vagy lábását, amivel odahaza felszerelkezett.

— Hát te? — Eszrevette Zsabkát. Út csak egy félre-eső kövön, nem jött a levest-ért.

Anyicska azt gondolta, miatta nem jön.

— Nincs edényem — mondta Zsabka.

Buda tanító odavitte neki a bográcsot, a sürejt.

— Megérdemled — mondta —, jól dolgoztál.

Zsabka vállatvont és falni kezdett.

„Milyen szerény lett — vélekedett magában Buda tanító, — A magafitogatásokat is

elhagyta. Rápirított volna valaki?”

Zsabka változásait Anyicska is észrevette. Azt gondolta miatta igyekezzen! Hát miatta ne igyekezzen!

Csendesen kanalazta a levest. Alig-alig tekintett fel a tányérjából, egy-egy mosolyintás erejéig, mert a fiúk nagy számarúsgokat beszéltek.

A katona, az hülyeség — mondta Dombaj Gyurka —, de azért valami máskéül az erdőben.

— Ezt én is állítom. — mondta teli pófával Králik Jozso, a Franyó fia. Pislogott erősen.

— Mit állítasz? — kérdezte kíváncsian Buda tanító. S érdeklődő vigyorral figyelt a többi is: Fero, Marci, Kis Pista, noha nem volt nekik új a dolog, együtt fantáziáltak róla.

— Hát a majomembert — mondta ki Králik Jozso.

S ettől Dombaj Gyurka is felbátorodott, s máris mondta a magányos grófnó történetét, akinek volt egy majma, s kettejüktől lett egy féligember-féligmajom, egy majomember, aki az erdőben bolyong.

— Mért — mondta Králik Jozso —, a Szovjetunióban lehet, csak itt nem?

— Megírták az újságok is — csatlakozott Koszovszki Fero. De biztonság kedvéért vigyorgott, mintha azért igazából nem hinné ezeket a dolgokat.

— Mit írtak meg? — A yeti-embert, a Szovjetunióban.

— Gyerekek, gyerekek — mondta Buda tanító. — Az egészen más.

— Mért, a mi erdőnkben is lehet olyan! — Králik Jozso nekieresztette a képzeletét. És közben Lacóra pislogott, ki még mindig elég sápadt

volt; és látszott, hogy Králik Jozso nagyon is hiszi, hogy Lacót megtámadták. — A kanna azért kell neki — tudta teljes bizonyossággal Králik Jozso —, mert a vad-méhek mézét gyűjti bele... Mindenféle kést is nagyon szeret, mert csillog. De nem tudja, mire való.

Buda tanító csak ült, nézte a fiúkat. Akiket ő tanított az iskolában. Akik eljöttek követ vágni a hegyből, hogy legyen klubkönyvtár. És fel-nézett Holub Cipriánra is, akinek a szekereöl egyenest az alapokba dől a kő.

— Ki megy el a kannáért? — kérdezte. S nézte a fiúkat állhatatosan, ajkát némileg beharapva. Míg szemében olyan mosoly bújkált, mint a tréfacsinálóké.

Úgy lett, ahogy várta. Zavart csend lett, bizonytalan mocorgás.

Koszovszki Fero a leütött kőrmét kezdte nyalogatni. Dombaj Gyurka őt ujjával a hírtelenszöke bozontjába túrt, s úgy tűnt: ez a bozont olyan sülyos, hogy lehúzza a fejét.

(Folytatjuk)